

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
27 Februarie st. v.
11 Martie st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 9.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Unei poete.

Durerea crudă care pe inima-mi trecuse,
Din sânge și din flacări în ghiță-o prefăcuse:
Nu mai putea să simță nici ură, nici amor.
Dar tu, ce pentru mine ești foc renăscător,
Cu nobila durere a cântecelor tale
Gonit-ai nesimțirea din peptu-mi plin de jale.
Și inima-mi, de tine reînviată-acum,
Spre inima-ți înnalță adi vocea ei, precum
Tămăia cătră ceruri se 'nalță din altare,
Voind durerei tale s'aducă-o alinare.
Deci las'o-a fi echoul accentelor de dor,
Ce se revărsă 'n jale din sinu-ți iubitor,
Cum se revărsă-un sunet de tristă melodie,
Și lor se le răspundă, cum munte și câmpie,
Cum codrul și cu valea răspund, prin plânsul lor,
La plânsul tristei doine a tristului păstor.

Tu ții, poelă dulce, că inima-ți ce-odală
Iubi cu înfocare, adi rece, înghețată,
De patime deșertă, deșertă de dureri,
Privește 'n ironie pré scumpul vis de ieri...
Ce-am fost, tu ești acum. Ciudată potrivire!
Se vede că din ceruri avem sântă menire
Cu dragoste-unul altui durerea s'alină
Și în prezent, trecutul uniți se-l îngropăm,
Trecutul ce zadarnic o inimă pe care
Durerea-a adăpat-o cu undele-i amare
Se cercă-a-l da uitării, căci în acel trecut
Ori care-a ei durere își are-un început!

Am ții uitarea! Iecă suprema fericire
La care 'n darnu aspiră s'ermana omenire!
Uitarea! ea e lécul ori-cărei mari dureri:
Prin ea nu mai șcim ori-astădi ce suferit-am ieri!
Căci și tu, cred, în viță ai suferit ca mine...
Acésta. vai! mi-au spus'o a tale-accente, pline
De-o nobilă durere, de-și mărturisești.
Că numai ironia e tot ce mai simțesci.
Dar spune-mi! decă noue uitarea nu ne-i dată,
O inimă ce dîlnic de doruri e minată,
Nu simte ușurare când pôte împărți
Cu alta suferința-i, ori cât de mare-ar fi?

Cum plîns prin plîns se șterge, și dor prin dor s'alină,
Cu réul vindecă réul ce vîeța-ți invenină!

Unește-ți dar acuma durerea ta cu-a mea,
Cum blânda turturică unește jalea-i grea
Cu frémétul de frunđe, cu plânsul de isvóre...
Și crede-me că sôrtea ce 'n lumea călétóre
Făcut-a unul cu-altul se ne 'ntălnim, purtând
În pept aceeași rană și améndoii avénd
Acelaș suflet jainic ca flórea fără róuă,
Va face, dulce ânger, din ale noastre dóuē
Nenorociri amare, unite la un loc,
Și-a noastră fericire și-al nostru scump noroc!

Iuliu I. Roșca.

Azima âmblătóre.

— Poveste din poporul bânălan. —

Đice că o fost ce o fost, că de n'ar fi fost, nu s'ar povesti; că nu-s decând poveștile, ci-s mai din cóce cu vr'o dóuē, mai din colo cu vre-o nóuē. Au fost odată trei frați orfani, adecă n'aveau nici mamă, nici tată. De atunci însé-i tare de mult, a trecut multă vreme, cu tóte că și adi sînt destui copii orfani, supérați, săraci și necăjiți, în hai lume mare. Și frații acești trei, ca mai toți orfanii, erau tare săraci; ei 'nu aveau decăt un bordeiu gol, o grădinuță mică și un pom, un măr frumos și mare. Atăta le remase biétă dela părinți. Bordeiul, după ce era gol, mai avea și o scădere, numai cât nu cădea de réu, de slab; grădina, după ce era mică, era și desgrădită; iér pomul, mărul, era într'adevăr un măr frumos, mare, și chiar dela pămént era împărțit în trei părți, avea adecă trei ramuri. Apoi, cum a înflorit mărul acela într'o primăveră, se dusesse vestea în giur: nu vedeai tu crengi, nu frunză, ci numai flori mândre ca rujile cele de rosali, cari mirosau și numai vojăiau albinele în ele. După ce cad florile, încep a crește merișórele, adi erau tot mai mari de cum au fost ieri: timpul cel cald de veră, ploitele, róua, tóte le ajută să crească și să se rume-nescă. Când începură merele a se rumeni, cólea mai de cătră tomnă, începură și frații a se gândi cu merele lor, le era frică de furat. Se pun deci și se slătuesc, ce-i de făcut? Din sfatul lor iesă, că: merul vine împărțit, la fie-care frate câte o crengă, și, din đua aceea se și pun la pază, ci nu toți trei odată, ci în tótă đua unul, și se hotărira să păzescă sub măr până vor culege merele. Toți trei se legară a păzi cu credință, nu numai de crenga lui, ci și de a fraților.

Cólea pe la Sta Maria cea mică încep merele a fi

bune de mâncare, și de ce de ce tot mai bune și mai bune, până le merse chiar vestea cale de un cias și mai bine.

Într-o zi, pe când era fratele cel mai mare păzitor, vin doi oameni pe drum, și-l întrebă dacă sunt bune merelile ori ba? El le răspunde, că-s bune pentru plată, dar de pomană nu se dau. După ce drumarii se invăiesc, cât se-i plătescă pentru o traistă de mere, el se pușe și scutură din crenga fratelui celui mai mic, căci din ale sale i pără rău să de chiar și pentru bani, necum de pomană; apoi de frate-so cel mic nici nu se teme, că dora el era tare și mare, pe când acela slab și fără putere; de păcat nici vorbă se-i vină prin minte.

În altă zi, pe când era fratele cel mijlociu la pază, ier vin doi călători, și după ce dau binețe, îl întrebă dacă le pôte vinde mere; acesta bucuros pe bani, se pune și scutură și el crenga frate-so mai mic, că dora nici el nu era mai bun nici mai slab decât frate-so cel mare.

Astfel amândoi frații cei mari vindeau mere tot de pe crenga celui mic, și încă, pôte, mai în multe rânduri.

Într-o zi, când era băietanul la pază, adevărat fratele cel mic, ieră vin doi călători. Era caldura mare. Nici nu se apropie bine de băiat și acela-i și poftesc se ședă la umbră până le va scutură vr'o două mere. Șed călătorii la umbră și el se urcă în crenga lui, care era mai gôlă, și începe a le scutură mere. Unul din cei doi oameni l'a întreat, de ce nu scutură din crengile celelalte, că-s mai încercate, dar el răspunde, că acele sunt a fratilor mai mari, și că nu se cuvine să ie el mere de acolo fără șcirea lor.

Nu trece vreme de un cias, și unde nu începe a se noră, apoi a tresni și fulgeră, gândiai că piere lumea, suflă un vânt și plouă ca din cofă. Băietanul se trage în bordeiu dimaintea vremei acelei rele și chiamă și pe cei doi drumari în lăuntru, să nu-i ploie. Nici vreme rea ca cea, ba să mai veđi!

Colo într'un târđiu vin și cei doi frați acasă, dela câmp, de unde vor fi fost la lucru și unde nu încep a face o gură, unde nu se apucă a sudui pe bietul băietan, era cât pe aci să-l apuce în palmi: de a lăsat pe străini de mas? Dar și bietii drumari numai după multă rugămintă mai fură suferiți a rămâne la ei noptea cea. După ce-și domoliră frații cei mari mânia, făcū băietanul foc bun, că până-i veniră frații nu cutezase, temându-se că-i vor impută pentru lemne, și se aședără toți cinci pe lângă foc, și începură a povesti, mai de una, mai de alta, până într'un târđiu fratele cel mai mare dice:

— Domne, dómne, să am eu o turmă de oi, mult bine aș mai face la săraci; n'ar eși nici un sărac neîndulcit dela mine; le-aș da lapte, brânză, caș, urdă, ba și lână le-aș da să-și facă haine.

— Ba eu, dice fratele cel mijlociu, n'aș pofti dela Dđeu alta decât să am loc mult și bun și patru boi buni, să muccese cu ei, să adun bucate peste bucate, apoi lasă-me de ar eși vr'un sărac llămând din casa mea.

Mai în urmă dice frătorul cel mic: „Nu doresc nici turme de oi, nici boi frumoși și scumpi, nu doresc nici moși, eu doresc numai atăta, să-mi de Dđeu o luntre și un bordes lângă Dunăre; apoi chieme-me oamenii la mieđul nopții să-i trec, eu n'aș dice odată ba! Dómne drag mi-ar fi mie să trec oamenii peste Dunăre și pe cei ce ar fi în primejdie, în valurile Dunărei, să-i scap de înecat!”

Așă făcură ei planuri până-i mai prindea somnul; atunci streinul cel mai bătrân dice: „Bine! Fie cum dicităi voi! Tu, dice cătră cel mai mare, vei ave turmă

mare de oi!” Ier cătră cel mijlociu dice: „Tu vei ave moși mari și boi după cum dorești; ier tu băiete, dice cătră fratele mai mic, tu vei veni cu noi, să te însurăm, să-ți câștigăm o luntre și un bordeu lângă Dunăre și apoi să te lăsăm cu dorul împlinit”.

Nu scose streinul bine vorba din gură, și toate se împliniră; feciorul cel mai mare avea o turmă de oi, de nu se mai sătură omul a se uită la ele; cel mijlociu avea niște boi frumoși, da niște holde cu grâu curat, da locuri cu cucuruz, numai de cules; și cum se nu se împlinescă vorba streinului, că dora el era Dl Christos, ambă pe pământ cu Stul Petru, și împliniă dorințele oamenilor.

După ce împliniră dorința celor doi frați, luară pe feciorașul cel tinăr cu ei și-și duseră nopțe bună. Ploia încetase, era lună frumoșă afară, încât își era mai mare dragul să călătorești. Merseră ei tus-trei cât merseră până ajunseră într'un sat, acolo intrară într'o casă și-și cerură cortel peste nopțe. Stăpânul casei i primi cu totă bucuria, ba-i imbiă și cu cină. Omul acesta însé avea o fetiță frumoșă, numai bună de măritat. Ba o vorbă, ba alta, vedeți dvostre, din vorbă în vorbă dau la pețit. Stăpânul casei începe ca toți oamenii cei cu fete mari de măritat: Noi, oameni buni, de oameni de omenie nu ne ferim, șcim noi bine că fetele, decât le vine vremea, măritate-s bune, șcie Dđeu după cine va fi rënduită să se mărite și fetița noastră, noi o credințirăm de credințit cu un fecior de aci din vecini, acum Dđeu va alege care să-i fie al ei.

În vorbele aceste ietă vine și mirele, cum-i datina, să mai veđă mireșă, să se mai drăgostescă o lécă și să se înțelegă de muniă. Mirele, ca toți junii până-s miri, se poartă ca o fetă mare, tot gătat, tot cu vorbe alese, cum de cum se placă mai tare mireșei. Când intră în casă, dete bună sera la toți și prinse a vorbi cam smerit, cam ce-l întrebau cei din casă. Cam băgă el de sémă, că flăcăul cel strein, ce era cu cei doi oameni, încă ar fi venit a peți, ci nu cuteză a dice nimic, cam gândia însé, că streinul s'a duce cu buzele umflăte. Ei, dar Christos-Dđeu șcie și gândul omului, deci nu lasă pe nime să se frământă cu atâtea gânduri, ci spune de aud toți cei din casă:

— Ved, fetul meu, că tie ti place de copila asta, la copilul nostru încă-i place de ea, și chiar de cea am venit să o pețim, că, spunându-ți cea dreptă, feciorașului i dragă și noue încă nu ni-i urită; dar amândurora nu pôte fi, pentru că vedeți tu, e cu neputință; tu nu te-ai despărți bucuros de ea, noi încă n'am merge bucuroși fără ea de aici; drept aceea Dđeu să alegă: scôteți fie-care cuțitul din șerpar și-l împantați în mesă: acela va ave feta de nevastă, a cărui cuțit va fi înverđit până demineta.

Îndată începură holteii a scociori și a scormoni prin cele șerpare late după cuțite; flăcăul ast de sat scose un cuțit de teca de vre-o trei degete de lat și lung cât un paloș și cum îl implantă în mesă, cum sta drept ca și cum ar fi fost crescut acolo; holteieșul acesta însé, care venise cu cei doi oameni, tot căută prin șerpar și ori că nu allă ce caută, ori că-i era chiar greu să scotă un cuțitaș copilăresc, o brișcută jidovescă de doi cruceri. În urmă o scose și el, cu totă rușinea. Când a doua zi dimineța, cuțitul cel mare al holteiuului de sat era cum îl lăsase, implantat în mesă, ier din al feciorașului celui strein răsărise o viță de vie, înfrunzită și rodită, cu struguri buni de mâncare. Era minune ntrégă! Nici nu se mai gândia nime să păsescă peste hotărirea lui Dđeu sfântul; fetei i plăcu de băiat ca de cel frămis dela Dđeu; părinții fetei nu se împotrivară, căci nu le cerea zestre, părinții feciorului nu se împotriviau, căci erau în grôpă, ieră Dl Christos și cu St. Petru se puseră unul popă și unul

nănaș și-i cununară. Mare nuntă n'a fost, dar tot a fost destul de frumoasă pentru niște oameni săraci. Mi se pare însă, că la logodnicul fetei nu i chiar venia la socotelă nunta aceea pripită, dar totuși se mângăia și el zicând că așa a vrut Ddeu.

Feciorul cel sărac, îndată după nuntă își ie nevesta și plecă cu ea, și merg și merg până ajung la Dunăre, acolo află o luntriță legată de un pociump și pe țermure află o căsuță goală, dar curată și bună. Din ciasul acela el a început a trece la oameni cu luntrea, de pe un țermure al Dunărei, pe celalalt; dar se și în-avușea vedând cu ochii.

Ddeu dară a dat la tustrei frații ce au dorit ei.

* * *

Di nostru Isus Christos și cu St. Petru tot pe pă-ment erau.

Odată merg la țeră cam în aretul unde era fra-tele cel mai mare cu turma. Ei erau ca doi moșnegi slabi și bătrâni. Dau bună vremea la ciobanul cel cu turme multe și-l rógă să le dea ceva de mâncare, că nu mai pot de lóme și de oboselă. Gândiți că cioba-nul li-a intins ceva, feri dómne! El de loc începú: „Ddeu mai póte da la toți calicii din lume câți trec pe drum: decă așa âmblă să dau la toți, mie nu mi-ar mai rămâne nimic, miluéscă-ve Ddeu“. Și nu le dădú chiar nimic, nici barem o ulcică de zér. Bătrânii se depăr-tară, dar nu trecú un cias și oile sbr! se fac cióre și se înalță în vèzduh; mai ie oi decă ai de unde! Cioba-nul rămâne cu bâta în mână și cu buzele umflata, părându-i réu, că n'a miluit săracii până avea cu ce.

Cei doi bătrâni se duc de aci la fratele cel mij-lociu. Il afiără în vârful unui stog mai mare de-cât șura.

— Bună ziua jupâne gazdă!

— Să trăiți, da ce ve trebe?

— D'apoi, jupâne gazdă, fă-ți milă și poménă și ne dă ceva de mâncare, să-ți țină Ddeu sănătatea și avere!

— Ba mai mergeți și la lucru! Cine să hrănescă pe toți leneoșii? Acú-i vremea lucrului, âmblați la lu-cru, că apoi și mâncare veți căpétá!

Cu vorbele aceste alungă pe bieții bătrâni din ogradă, și el rămâne ridând în vârful stogului cu lu-crătorii.

Bătrânii merg acum chiar la Dunăre. Acolo ajung pe la međul nopții, eră o besnă (intunerec) de nu-ți vedeai nici mâna, și plouă și suflă un vènt cât să nu scoți nici cănele afară.

— Măi podar, me luntraș, vino de ne treci, că aci perim!

Luntrașul aude, o ie tot într'o fugă din casă, se aruncă în luntre și hai printre valuri, fără de-a află pe cineva. Întorce supărat în casă și spune nevestei plân-gând, că se inecară doi seu trei oameni din cauza lui. Nu se pune bine pe un scaun și ierăși aude pe cineva strigând:

— Vino, luntrașule, și ne treci la țermure, că aci ne necăm.

Ier alergă în fuga mare, ier se aruncă în luntre și începe a o mână într'acolo, de unde i se părea, că a audít glasul; fu însă pré târđiu, că nu află pe nime. Acum merge și mai supărat în casă, spune nevestei că ier se inecă cineva și se pune oftând pe un scaun lângă foc. Dar nu apucă a se aședá bine și aude a treia óră strigând:

— Dar pentru Ddeu, luntrașule, nu te temi de pécát, de stai în casă și noi ne prèpadim aci?!

Acum porneșce bietul luntraș pentru a treia óră

și spune muerii că nu se mai întorce până allá pe streinii aceia, ori vii ori morti. Într'adevèr că-i și află, erau adecă cei doi moșnegi. I pune în luntre, i scóte la țermure, i duce la sine în casă și-i schimbă în hai-ne uscate, că ale lor tóte erau ude, după aceea i imbie cu ceva de cină. Unul dintre cei doi moșnegi însă i dice: „Nu vom mânca, numai decă ni-i frige ce ai tu mai drag la casă“. El nu se mai gândi nici o minútă, fără făcú jarul în laturi de pe vètră, luă copilul din legân și-l puse pe vètra fierbinte, apoi il acoperi cu spuză și cu cărbuni roși. Ce mare-i fu mirarea însă când vedú, că în vètra focului cât ai dice „unul“ eră crescută ierbă verde și copilul se juca acolo cu niște mere de aur. Acum vedú bietul luntraș pe cine are în ca-să, căđu la picioarele Sfinției Sale și se rogá de iertare, decumva le-a greșit ceva. Di Christos il ridicá de jos, zicându-i: „Scólă-te, n'ai greșit nimic, și tot așa să te porți“. După asta se ospetară, apoi se culcară să se odihnescă.

A dóua zi, când vreu moșnegii să plece, dau cu ochii de un stog mare de grâu, ce-l căpélase dela cei ómeni ce-i trecea cu luntrea și cu podul peste Dunăre. Unul din moșnegi luă un făciune mare de foc și-l puse sub stog. Acela luă pe loc foc, dar casa, cu tóte că stogul eră lipit de ea atât de tare de nici nu puteai âmblá printre ele, casa zic nu se aprinse. Când ardea stogul mai bine, vine la el frate-so cel mai mare și-i spune întèmplarea, cum doi moși i-au deochiat oile și acelea s'au prefăcut în cióre. Toți se mirară de po-vestea celuiia ce dicea că oile lui s'au deochiat și s'au făcut cióre; dar mai mare fu mirarea tuturor când vé-durá că numai paiele arse și că grăul a ramas vrav în mijloc, ca ales pe mesă.

Fratele cel mic omenesce frătesce pe frate-so cel mare și la plecarea ample o pungă mare cu galbini și i-o pune în cale chiar pe unde avea să trecă; lui, să-racul, i-a fost milă de frate-so, dar n'a cutezat să-i dea banii în mână, temèndu-se că nu-i va primi, deci i aruncă, cum dăsei, în cale să-i afle. Ce să veđi însă minune! Frate-so cel mare merge până eră mai aprópe de pungă, atunci i vine în minte să-și inchidă ochii, să vedă cum âmblă orbii. Așa și face, trece cu ochii închiși pe lângă pungă și se cam mai duce cătră fra-te-so cel mijlociu. Cestuia i spune, că fratele lor cel mic îmblătesce, nu cu îmblăcei, ci a aprins stogul și paiele și pléva au ars, ier bombele de grâu au ramas curate ca aurul. Fu destul fratelui mai mijlociu șcirea audită, numai decăt se dá și-și aprinde stogul, că dóră n'a împărțit el grăul cu îmblătorii, de nu alta să-i și mai fure! Dar vai, réu s'a păcálit; i-a ars nu numai stogul, dar și casa, grajdul, șura, și cu un cuvènt tot ce avea. Acum pune-te copile la plâns, la sudalme, ci tóte fură însădar, ce cuprinde focul, face numai scrum!

Fratele lor cel mic, luntrașul, îndată după pleca-rea fratelui celui mare, să ie tot incet-incet, pe de-parte în napoia lui, să vedă luă-va acela punga? După ce vedú, că în adevèr punga e tot la locul care o pu-sese el énsuși, se puse și o luă și o duse acasă zicând nevestei: „Tu nevastă, frate-meu cel mare nu-i hotárit dela Ddeu să aibă cândva ceva, uită-te tu, punga plină la locul unde am pus'o eu, și el pare-mi-se o chiar călcat'o cu piciorul, nu-i alta fără i-a luat Ddeu min-tea“. — „Da apoi, — respunse femeia, — decă nu-s banii aceia împărțiti dela Ddeu să fie ai lui, i poți bágá chiar în sin, că și de acolo trebue să-i arunce; lasăi de a îndemână, vom mai împărți din ei celor bieți de ómeni săraci ce se mai abat pe la noi în cerșit“.

De abiá trec câteva zile și vine la luntrașul fra-te-so cel mijlociu. Bucuria lui fu de tot mare, il pri-

meșce cu dragostea cea mai frățescă. Dar însădar toate, frate-so cel mijlociu eră supărat, nu-i scăpă nici decât se-și facă voie bună. Vădându-l frate-so cel mai mic atât de intristat, îl rogă să-i spună ce necaz are? Atunci el începe a-i spune totă întâmplarea, dela despărțirea lor până în ziua întâlnirii.

Î povestește paguba ce o avu cu grăul și cu casa, i spuse, că nu mai are nimic decât câmpul gol, și că toate aceste se întâmplară — țice el — numai că ascultai pe frate-mi-o, care țice că tu ț'ai fi îmblățit stogul cu foc.

— Da, — răspuse luntrașul, — însă nu-l am pus focul în stog, ci doi moșnegi bătrâni, cari dormiră o noapte la noi în casă.

Cu acesta aduse și mai mare necaz fratelui celui mijlociu, începând a gândi că doră moșnegii ceia pe cari nu i-a miluit el, aceia l'au cumpenit să pață astă pagubă; și avea dreptate de gândia așa.

Când se gata și acesta de întors cătră casă, adecă cătră locul căsei, țice luntrașul cătră femeia sa:

— Tu nevastă, fă tu o azima de făină de cea mai albă, cernută prin sita cea desă, pune în mijlocul ei toți galbenii din punga cea, și de socoți mai pune vr'o doi, să o dăm de merinde la bietul frate-mi-o; i va prinde bine pe cale și și acasă.

Muierea se invoiește pre bucurosă; da nu mai face o azimă de grâu curat cernută prin sita cea desă, da nu o umple cu galbini, da nu o cōce chiar după cum se înțelesese cu bărbatu-so, de gândiai ca să o mănânci cu ochii.

O pun în traista la fratele ce eră gata de cale, dar ce să veți, a două țic azima fu ierăși la luntrașul pe mesă, care scōse galbinii din ea precum i-au și băgat. Ietă însă cum i veni ierăși în mână:

Frata-so cel mijlociu o dete la un plugar pe o bucată de mălaiu, că i se părea pre grea în traistă, și vădându-o atât de grea cuțelă că da de nu-i cōptă bine?! Plugariul, având și el frică, că n'o fi cōptă, de acea-i așa grea, o dase la țiganul să-i ascuță fierele plugului pentru ea, țicând că bani nu are de unde-i da. Țiganul avea de trecut Dunărea să-și aducă cărbuni, și neavând nici el bani, apoi știind că luntrașul e om de omenie, nu face mult din bani, i duse luntrașului azima, care numai cu o țic mai nainte tu cōptă în cuptoriul lui.

P'atunci, se vede că rămânea binele numai la cei vrednici de el; țore și ațic e tot așa?

Ioan Pop-Retegan.

Destinul meu.

O viațică tristă cale
Stau uimită și gândesc,
Că-s născută 'n țile-amare,
Ca plângând să veștețesc.

Cătră cer me 'ndrept adesea,
Ca să 'ntreb o dalbă stea:
Cine mi-a creat destinul,
Ca să sufer sōrtea grea?

Dar pe loc un vițor mare
Mână norii cătră cer;
Stēua 'n cētă mi s'ascunde,
Eu privesc al ei mister.

Șciū acuma, de ce norii
Peste ceruri s'au întins:
E destinul sorții triste,
Ce pe mine n'a cuprins!

Elena Zacharia.

P i p e r i u l .

— Din Botanica populară română. —

Adese-ori dăm peste niște pasagie atât în poveștile, cât și 'n tradițiunile populare, cari ni spun că cei mai renumiți și mai tari voinici, cei mai isteți și mai vestiți hoți, nici odată n'au cădūt jertfă dușmanilor și urmăritorilor sei, până ce, înșelați fiind de lingușiturile, lacrimile și viclenia drăguțelor sale, n'au spus singuri în ce constă puterea lor și mijlocul prin care ar putē ei fi învinși și omoriți.

Așa se istorisește, între multe altele, că mai de mult se află un hoț forte renumit și puternic anume *Pintea*. Acest hoț, care petrecea mai mult în munții despre apus ai Bucovinei, și de frica căruia tremurau nu numai Bucovinenii, ci și celelalte popore din giurul Bucovinei, nime nu l'a putut prinde și omori, până ce singur n'a spus drăguței sale, *fiica Craiului din Baia-Mare*, în ce constă totă puterea sa și mijlocul prin care ar putē fi invins. Acest mijloc constă dintr'o încărcătură miraculosă de pușcă, în care, între multe alte obiecte, se aflau puse și *trei sēu noue fire de Piperiu* lat. *Piper nigrum*, germ. der schwarze Pfeffer. Prin această încărcătură, apoi, împușcat fiind *Pintea* în molea capului, a trebuit să mōră.

Dar nu numai *Pintea*, ci și mulți alți voinici din timpurile cele vechi mai mult numai prin asemenea încărcături de pușcă au fost nevoiți să cadă jertfă ne'mpăcaților sei dușmani.

Ierăși cred Românii, că decă va aruncă cineva *Piperiu* în mijlocul unei adunări de ōmeni, acestia îndată încep chiar din senin a se certă, a se batjocuri, a se împroșcă și impunge cu cuvintele. Ba! de multe ori vine trēba până și la bătaie.

De-aicea apoi, dela această datină și credință se vede că vine și țicala românească: „pare că a aruncat cineva *piperiu* între dēnsii“, când doi sēu mai mulți ēnși dintr'un lucru de nimică încep a se certă și a se împroșcă cu cuvintele.

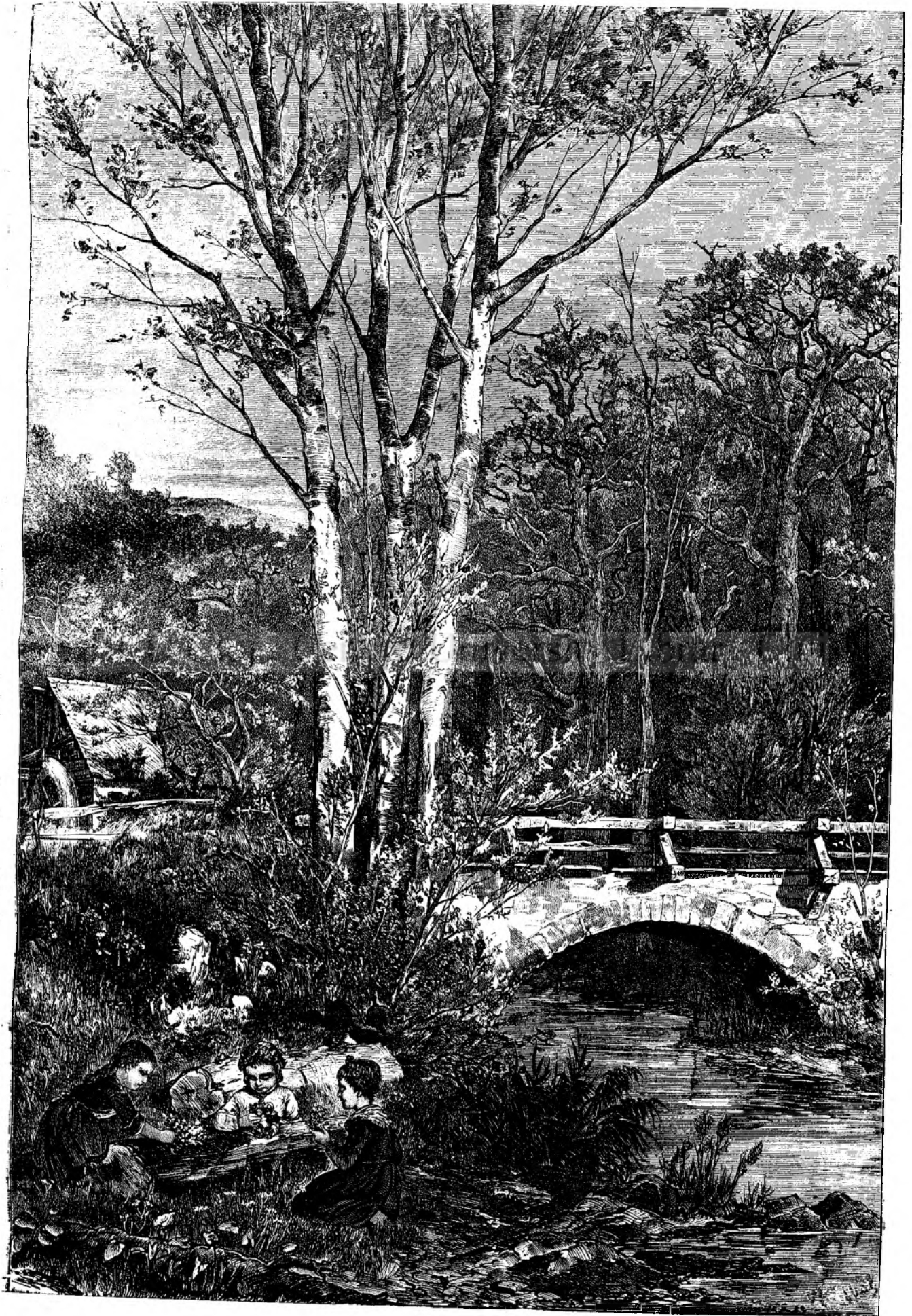
Ba! nu numai ōmenii, ci chiar și vitele se țice că, decă se aruncă *Piperiu* între dēnșele, încă încep a se bate, și mai ales porcii.

Romăncele cele știutōre, adecă vrăjitōrele și descântatōrele, întrebuintēză *Piperiu* și la unele vrăji și descantece, dar mai cu sēmă la vrăji. La vrăji îl întrebuintēză ele, pe lângă multe alte plante și diferite obiecte, cu scop ca să sēmene ură și discordie între doi împricinați, sēu pentru ca pe unul dintre acești doi ēnși să-l nenorocēscă, să aducă o mulțime de bōle și hube rele asupra capului seu, sēu chiar să-i curme viața. Ieră în descantece îl întrebuintēză, însă numai forte rar, în compoziție cu alte obiecte, spre încetarea și vindecarea diferitelor morburi.

Cât despre una sēu alta din aceste două întrebuintări se pōte vedē mai pe larg din descrierea altor plante, unde s'a amintit și despre *Piperiu*.

Aice voiu aminti numai aceea: ce fac romăncele cu *Piperiu*, când cred că cutare dușmancă le-a făcut vre-un rēu, cum *desfac* ele cu dēnsul, și cum îl folosesc în contra morbului numit „*Cel-perit*“ și în contra *vătămăturii*.

Decă pe vre-o fētă mare n'o jōcă feciorii în joc sēu n'o iubeșce cutare fecior pe care și-a pus ea ochiul,

Primăvera.

seu decă pe cutare nevastă n'o iubește bărbatul seu, decă o bate și toate le face pe dos, cugetă că toate acestea se întemplă astfel de aceea, pentru că vre-o dușmancă seu altul cineva le-a făcut'o acăsta.

Deci decă știe a desface, atunci își desface singură, dar de nu, apoi se duce la o vrăjitoare și pe acăsta o rögă ca să-i *desfacă de urit*.

Vrăjitoarea, fiind ori și când gata de-a întinde mână de ajutoriu celui ce vine la dânsa și-o rögă pentru acăsta, ie o *covățea*, pune într'ênsa un *ac*, *trei fire de Piperiu*, și *trei cărbuni* aprinși și începând a vrăji și a desface țice :

Covățea, covățea.
 Tu ești mare cățea !
 Eu te-am ținut covățea curată.
 Tu ești cățea turbată
 Cu coda rădicată,
 Cu gura căscată,
 Tu știi de toate făcăturile,
 De toate adusăturile,
 De toate pusăturile
 Din talpa căsii
 Până 'n vârful căsii.
 Din vârful căsii
 Până 'n talpa căsii.
 Toate făcăturile,
 Toate adusăturile
 Și toate pusăturile
 Le ie în gură
 Și le du pe capul cui le-a dat
 Și le-a mânat.
 Pe ferestă te veyește
 Le pune 'n sărărița cu sare,
 În blidul cu mâncare,
 În patul cu culcare.
 De-s dela veduve
 În față le șiclește
 În năframă le 'nvălește.
 De-s dela fătă
 În cosițe le 'nvălește
 Și 'n față le șiclește.
 De-s dela bărbat
 În față le șiclește
 În clop i le 'nvălește ! *

După ce a descântat în modul acesta obiectele din covățică le aruncă în calea acelor pe cari i are în prepus că i-au *făcut*, creșând că decă respectivul seu vinovatul va calcă peste dênsele

Toate făcăturile.
 Adusăturile
 Și pusăturile.
 Tot datul
 Și faptul

se vor întorce asupra capului seu, ieră ea n'a fi ca mai nainte urită, batjocurită și bătută, ci căutată, jucată, iubită și cinstită.

Decă unul seu altul are „Cel-perit“ la nas, atunci femeile șciutóre prind o *rimă*, o pisază bine, o amestecă cu Piperiu asemenea pisat mărunțel și cu *miere* și ung apoi cu acăsta amestecătură pe Cel-perit, care în urma acăsta trebuie să se vindece.

* Acăsta vrăjă e dela o româncă din Sân-Giorgiu din Transilvania.

Cei ce au *vătămătură*, adecă un fel de cărcei și durere de stomach, ieu un păhar de holeră și amestecându-o în două cu Piperiu o beu dintr'o sorbitură și cum o beu se țice că îndată le 'ncteză *vătămătura*. Acesta, adecă un păhar de holercă amestecat în două cu Piperiu, e cel dintăiu și cel mai bun mijloc pe care îl întrebuinteză românii când au *vătămătură* seu când *i dore la inimă*, după cum se mai exprimă ei. *

În gura poporului. atât a celui din Bucovina, cât și din celelalte țeri locuite de români, se află mai multe povești. a căror eroi poartă numele de „Piperiu“ seu „Pipêruș“. Acest erou, după cum ne spun toate poveștile fără abatere, provine dintr'un fir de *piperiu*, care a sărit jos din *pipernița* de pe măsă seu din alt loc, pe când atare nevastă mătura și deritica prin casă. Și așa, sărind el mai de multe ori după olaltă, nevăsta mându-se pe dânsul că tot una-i stă în cale, tot una o supără, l'a inghit de ciudă. ieră după acăsta a purces ingreunată și nu peste mult timp a născut un băiețel, pe carele l'a numit apoi „Piperiu“ seu „Pipêruș“, pentru că a purces dintr'un fir de *piperiu*. Ieră băetul *Piperiu* seu *Pipêruș*, nevoind maica sa să-i spue, când o întrebă: de a avut surori ori ba seu cum se numește mirêsa pe care i-a fost promis'o înainte de a se nașce, amăgește pe maica sa ca să-i deie de supt pe sub talpa căsii, ori de nu, îndată se bolnăvește și móre. Maica sa, nici vișând macar cu ce feliu de cugete se poartă fiul seu, se supune, i dă pe sub talpa căsii ca să sugă. *Pipêruș*, atăta a dorit, lasă puțin talpa pe ea și-o întrebă din nou, și decă nici de astă-dată nu voiește maica sa să-i spue, ceea ce voiește el să știe. lasă talpa căsii și mai tare pe ea, până ce maica sa, de durere mare, i spune din fir în pěr tot ce a dorit să știe. În urmă după ce i s'au spus acuma toate de-a mărunțul, se pornește în lumea largă și nu se lasă până ce nu omóră pe toți *Smeii*, ce au răpit pe surorile sale, seu până ce n'o află și și-o ie de soție pe fêta, ce i-a promis'o maica sa înainte de a se nașce.

Din toate cele ce s'au arêtat până aici se vede că *Piperiul* la Români e simbolul *urei*, *certei*, *desbinării*, *resbunării* și a *nefericirii*.

Și decă *Piperiul* e considerat de Români ca un simbol al *urei* și *resbunării*, apoi nu de giaba au numit ei *Piperiu* seu *Pipêruș* pe unii eroi ai poveștilor sale, căci decă cei mai mulți eroi de povești sunt totodată și eroi, cari represintă *Sorele*, apoi ce alta pôte fi *Piperiu* seu *Pipêruș* din poveștile amintite, care se resbună asupra *Smeilor*, și-i omóră, pentru că aceștia au răpit pe surorile sale, decât ênsuși *Sorele* care se resbună asupra întunericului? Deci cu tot dreptul li se cuvine acestor eroi epitetul de „resbunători“, și cu atăta mai mult, de ore ce la Români din Bucovina verbul a resbună nu se ie numai în înțeles de a face cui-va rău, pentru că a avut vre o neplăcere din partea respectivului, ci și în înțeles de a se *inseninâ*, a se *lumina*, precum: ceriul se resbună de nouri, pământul se resbună de negură.

Dovedă cumcă *Piperiul* se consideră de un simbol al *urei*, disprețului și *resbunării* avem și următoarele versuri, ce le adresază o copilă iubitului seu necredincios, carele a lăsat'o și logodindu-se cu alta i trâmite :

Revășel pe lună
 Ca să-i fie nună

Ieră ea drept respuns la acăsta invitare neășteptată i trâmite un revășel :

* Dictat de Z. Tuniac, româncă din Crasna.

Pe trei fire de Piperiu
Să-și bage mândra în videri.

În fine *Piperiul* servește Românilor și de asemănare. Așa auzim nu odată zicându-se, când unul sau altul este foarte iute, că „e iute ca piperiul” sau „e piperiu nu ceva”.

S. FI. Marian.

F e m e i a.

— Cugelări. —

(Încheiere.)

Decă am vorbit cu istoria în mână, despre timpii trecuți, decă ne-am încercat a scrie despre pozițiunea prezentă a femeii, fie-ne acuma permis a grăi ceva și despre viitorul ei.

Venerațiunea femeilor se potențiază în aceea măsură, în care se ridică termometrul culturii universale; ele devin nobile și stimate sau sclave și decădute, după cum este forma de guvernament; acest fapt confirmat prin istorie de repetite ori, ne luminează de-ajuns, ne indică profetic pozițiunea femeilor în viitor!

Vecul emancipat de astăzi se nisuișce a realiza prototindenea principiul „egalei îndreptări”. Ier viitorul va estinde acel principiu sublim și asupra femeii, împărțându-i preferințele și drepturile, de cari se bucură astăzi numai „secul tare”. Viitorul va deschide femeilor concurs liber în luptele pentru cultură, le va deschide terene numeroase de activitate, și apoi după ce femeia își va fi cercat puterile în diverse direcțiuni, sensul ei delicat i va arătă cercul de acțiune, care i l'a destinat însași natura.

Sunt ocupațiuni destule, pentru cari femeia este dără mai acomodată de cât bărbatul; ea pôte să fie autore eminentă, e aptă pentru învățământul elementar, pentru de a fi crescătore, pentru administrarea poștală, comptabilitate și economie etc.; și decă pe terenele aceste femeia în desteritate și dibăcie astăzi încă nu pôte concurge cu bărbatul, pricina este a se căuta mai mult în modul de educațiune, decăt în slăbiciunea sau inferioritatea inerentă naturii femeieșci.

Imaginațiunea, spiritul femeii nu este iertat să rămână latent, e păcat să pără așa o sumă mare de forțe sufleteșci; viitorul se va îngriji despre instruirea și educațiunea completă a femeilor, apoi le va admite la diversele ocupațiuni, spre a puté concurge cu bărbatul; acesta va fi o probă în adevăr inocentă; căci decă femeia cu drept cuvânt este spiritualmente inferiără, atunci starea ei socială cu totă emancipațiunea nu se va schimbă nici în viitor!

Sunt destui cari cred, cumcă emanciparea va abate pe femeie dela cercul casnic și familiar, la care este ea destinată cu deosebire. Că aserțiune rătăcită! Decă o femeie poșede un cerc familiar, care i dă destulă grige, teren destul d'a se validă, i satisface pe deplin dorințele și aspirațiunile, aceea, cu totă emanciparea, nu-și va negliă detorințele familiare nici mai departe: ier pe acele escepțiuni, cari nu poșed un atare cerc sau cu tôte ocupațiunile domestice le rămâne destul timp liber și puteri superflue, lipsa de libertate în acțiune le va tormentă simțitor, aruncându-le în urtul unei nelucrări forțate.

„Femeia autonomă”, „femeia de sine stătătoare” este femeia viitorului! O educațiune completă, un învățământ practic și temeinic o va face capabilă de a ști purtă și singură lupta aspră a existenței; apoi față de actul căsătoriei încă va păși cu libertate deplină, fiind conșcie, cumcă nici prin lipsă, nici prin debilitate sufle-

tescă nu este avisată cu totul la ajutor străin. Așa dar își va alege liberă soțul, și apoi față de el nu va păși nici ca o minoreă, ci ca o sôtă egal îndreptătită, neaterănore și autonomă în cercul ei de acțiune! Rătăcesc foarte aceea, cari cred, cumcă învățătura temeinică și seriósă va despoia pe femeie de grațiile și suavitatea ei femeieșcă, tocmai din contră: nimic nu pôte promovă fericirea familiei mai bine, nimic nu va dedică prosperitatea vieții publice și sociale mai mult, decăt *emanciparea femeilor prin educațiune și învățatură*. Cumcă femeia numai între margini înguste închise și reținută dela tumultul vieții publice și culturale își pôte păstră nimbul femeiesc — este un prejudet nedemn pentru vecul libertății și al culturii de astăzi!

Cu tôte aceste cercul familiar va rămâne pururea cel mai demn loc pentru femeie, dar un învățământ mai practic și mai temeinic decăt cel present o va face în viitor deplin autonomă și capabilă de a promovă încă mai ușor și mai bine prosperitatea familiei și fericirea omenimei. Educațiunea neegală, cultura neproportionată a sexelor este în adevăr o nedreptate mare a timpului trecut și present!

Mai multă lumină, mai multă învățatură este necesarie.

Școli multe, școli perfecte ne trebușce, unde să pôtă primi femeia o cultură practică, solidă și de caracteru național!

Lumina emancipării omnilaterale numai atunci va răsări, când ambele sexe vor fi educate egal, sau cel puțin în o măsură mai proporționată: ier până atunci pretensiunile femeii față de emancipațiune le putem esprima, cu talentuosă scrițore Fanny Leiwald, în următorele frumoșe cuvinte: „Unterricht für die unweisenden und geringen, Anerkennung für die geistesreichen Frauen!”

Nemuritorul enciclopedist, Rousseau a dis: „Ômenii vor fi totdeuna aceea, ce va plăce femeilor, decă voiți ca ei să devină mari și virtuosi, învățați femeia: ce este mărirea și virtutea!” Scopul final, cătră care trebuie să tindă tôte nisuițele educațiunii este: a-l abate pe om dela infamie și neadevăr și a-l conduce cătră dreptate pe cărarea sublimă a virtuții, a-i da caracteru firm, a-l face liber moral. „Tugend ist der Name für das Ganze des pädagogischen Zwecks”, — dice Herbart.

Erôrea de frunte a educațiunii publice de astăzi este, că se pune prę puțină străduință pe cultura morală, pe formarea caracterului; nu este de ajuns a desvôltă numai puterile intelectuale, ci mai de trebuință este dără a inzeștră inima cu simțeminte nobile. Scopul practic al educațiunii este dar: „a reconștrui, a regeneră lumea civilizată pe bazele lumii morale”. Dar ôre de unde va isvori acesta recreațiune? „Nici școlă, nici biserica nu va puté realiza opera renașcerii morale; nici prin legi, nici prin regulamente nu se va implini o revoluțiune socială, ci numai prin educațiunea bună și morală în familie!” „Mit sanft überredender Bitte führen die Frauen den Scepter der Sitte...”

În viitor femeia se va admite la diversele ocupațiuni publice, i se va da autonomie și armele învățaturii, apoi fiind ea liberă și autonomă de sigur va întreprinde sarcina gravă, de a da „un avânt nou moralității”; ieră femeia va converti societatea cătră calea sublimă a virtuții. „Pe sinul matern repausază spiritul popôrelor, moravurile și prejudetele lor!”

Câmpul fără flori diverse este despoiat de frumoșe și parfum; omenimea fără națiuni ar fi o masă omogenă inertă; creșcerea, ce o dă mama, trebuie să fie dar pătrunsă de iubirea națiunii, în care ne-am născut, înflăcărată de venerațiunea strămoșilor mari! Educațiunea să strădușcă a-ți da energie în fapte, tă-

ria voinței, ca să poți conduce câtuș de puțin frêul sorții...

Creatoriul a inzestrat pe femei cu inimă gata spre jertfă, cu iubire nemărginită, cu svavitate impunătoare; li-a donat aceste arme spre a ferici omenimea, spre a plântă în sufletul generațiunilor *virtuțile mari, tăria voinței și legea eternei morale*, căci pururea adevărat este cuvântul clasic al poetului: „Kraft erwart ich vom Mann, des Gesetzes Würde behaupt er; aber durch Anmuth allein herrschet und herrsche das Weib!“

Forța și svavitătea, știința și virtutea, mintea și inima trebuie să se întregescă reciproc.

Bărbatul duce facla științei, el pòrtă resboinica armă, brațul lui tare este datoriu să apere cuvântul sacru al legii; ier femeia cu scutul virtuții conservă flacara candidelor simțiminte, guvernază sanctuarul familiei înțelept, educă generațiunile moral și așa pregătește gloria staturilor; apoi cu arma svavității și a iubirii sădescă în inimi însufletirea pentru *virtute și pentru tot ce este sublim!*⁴

Dr. Petru Pipoș.

Cânteece populare.

— Din Ardeal. —

I.

ei badiță d'ângă eaz.
Fă-ți fântâna la pirlaz
Și strigă sêra pe lună:
„Hai lele la apă bună!“
Că eu bade n'oi veni,
Că n'am pânză de-a nâlbi
Și nici vorbe de-a vorbi.
Că pânzele le-am nâlbit,
Când badiță ne-am iubit;
Ier vorbele le-am gătat,
Când badiță te-am lasat.

II.

Trandafir brașovenesc.
Vai de mult, de mult doresc.
Cu mândra să me 'ntâlnesc,
Două vorbe să-i vorbesc
Ș'apoi să me despărțesc.

III.

Bade cât trăiești pe lume,
Nu-ți strigă mândra pe nume.
Strigă-ți-o flôre de cêpă,
Nime să nu te pricêpă,
Ș'o strigă flôre de vie,
Ca nime să nu te știe

IV.

Câte fete-s cu mărgete
Tôte-s drăguțele mele
Câte fete-s cu cercei
Tôte-aștêptă să le cei.

V.

De-ai fi mândră de român,
Ț-aș purtă dragoste 'n sin:

Dar nu ești de legea mea,
Ne-am iubi de ne-om putê.

VI.

Mândra cu ochi negrișori,
S'o săruți să te omori;
Mândra cu ochi negri trași.
S'o săruți să n'o mai lași.

VII.

Bade de dragostea nòstă,
A crescut un pom în costă.
Dușmanii s'au sfătuit,
Pomul l'au sêcălurit;
N'au putut să-i dee pace,
Sê vedem, ce pòme-a face.

VIII.

Dòmne la inima mea,
Este-un riu ș'o fântâna;
Fântâna-i nêcaz de mòrte,
Riul le spêlă pe tôte.

IX.

De-aș avê maică și tată,
N'aș mai plânge nici odată;
Dar n'am frați și n'am surori,
Vai mult plâng adese ori.

X.

Draga badei frumoșică,
Cu roșele din potică;
Ôre cine țî-le-o pus,
Că pe frunte nu-s de-ajuns!

XI.

Rêsărit-a luna 'n șură,
Nu-i aici cine-mi da gură;
Rêsărit-a luna 'n prag,
Nu-i aici cine mi-i drag.
Ce mi-i drag mie pe lume,
Badița cu nume bune.
Ce mi-i drag mie 'n viêtă
Badița fără mustêță.
Că-l sărut și nu mi-i grêță.

Bucium-Poeni.

Gr. Sima a lui Ion.

C u g e t ă r i.

Cu cât amorul e mai serios, cu atât are mai multă forță; cu cât e mai secret, cu atât creșce mai mult, și cu cât vrem să-l ascundem, cu atât iese mai tare la lumină. — Madame de Sartory.

Amorul a inventat muzica; chiar și animalele o învêtă. — H. de Balzac.

Cu cât pasêrile sânt mai amoresate, cu atât fac să se audă mai mult frumoșele lor ciripiri; și bărbații despărții de nevestele lor, mor une ori în mijlocul cânturilor de amor. — Virey.

Minciuna în amor nu e de temut pentru cel ce o spune, de cât când nu-l crede cineva. — Aiphonse Karr.

Omul vorbeșce de amor mai înainte de a-l simțit; femeia nu mărturiseșce pe al seu de cât după ce l'a probat. — Latena.

* În acest articol în nîl trecut s'le străcurat o greșelă. Pe pagina 91, șirul 12, în loc de „privire” să se cetêscă: „primăvêră.”

În societăți de dame.

Arta de a te purta spre a plăce damelor e o artă înăscută. Există așa numiți „născuți cavaleri” și „dame cochete”. Însă nici societatea damelor cochete nu e plăcută, întocmai după cum nici așa numiții născuți cavaleri nu sînt plăcuți, ci mai ușor reușește a inspira plăcere cavalerul bărbat, decât cavalerul de modă; aplicarea și simpatia unei adevărate femei se înclină către bărbatul plin de curagiu și binefăcut, de și de altă parte Schiller și Rousseau dic, că femeile și-au căpătat numele de „secs frumos” din cauză, că se atrag de tot ce e frumos. Grige de sine, asociabilitate, spirit și desferitate în conversare sînt însușirile cuceritoare. Nimic nu e mai dispăcut unei dame ca un admirător tăcut și un amant fără cuvinte.

Ar fi greșit a afirma, că secesul femeiesc nu simpatizează cu un esterior frumos; tot astfel i place purtarea fină și grațioasă, ceea ce e o însușire a femeilor.

De voiești să afli că ce se cuvine.

Întrebă de dame, ele știu prę bine!

(Tasso II.)

Herder dicе, că asocierea cu dame are de scop completarea culturii omenești. Inimicii femeilor sînt bărbații fără spirit și vice-versa. Un bărbat cochet e de ris; inima femeiescă, în care dicе Lamartine, că a depus Dădu „geniul femeilor” nu simpatizează cu cavalerul cochet, ci cu bărbatul impunător, ceea ce se vede și din aplicarea generală a femeilor către militari, cari întrunesc în genere un spirit de eroism. Însușirea unui cavaler e curagiul și știința; a unei dame gingașia, femeile filosofe rămân de regulă fete bătrâne. Curagiul nu e o proprietate eschisivă a militarilor, ci a tuturor bărbaților. Idealul poezilor rămâne ideal. A se face interesant la secul frumos prin nepăsare e o închipuire falsă: a fi prę sentimental e erōrea opusă. O înfățișare demnă, o purtare considerantă față de pretensiunile secesului frumos, nasc simpatie. O damă întinde mână spre sărutare, dar își ride de sărutător adese-ori. Jean Paul dicе: „Amorezul se se porțe mai mult ca un soț, ier soțul mai mult ca un amoz”. Pentru un moment femeia va simpatiza cu un vorbăreț; fetele ascultă bucurose pe vorbăreț, inima însă o dau serioșilor și cu cei lingușitori își alungă numai uritul vremei.

Facultățile femeilor lucrază instinctiv, pe când a bărbaților reflectând și raționând. Femeia ajunge mai iute la scop pe această cale; bărbatul e sigur de rezultate practice. Câmpul de desvoltare al femeii e estetica, al bărbatului știința. Obiectele conversării cu dame vor fi cele mai nimerite, cari vor fi din resortul esteticei, poezia, musica, frumosul naturii etc.; pe Cant, Hegel, Voltaire etc. i vom lăsa la o parte, întocmai ca și politica. Trebuie făcută deosebire însă între gradul de cultură al diverselor persoane.

Nimic nu cucerește simpatiile ca siguranța și constanța vorbitorului. Altmintrelea o femeie pretinde dela bărbatul seu esperință în lume; ea așteptă ca bărbatul să fie sentinela slăbiciunilor ei, atunci îl iubește; aflând, că soțul ei e slab de ānger, ea se simte nerfericită. Bărbatul își iubește soția pentru natura ei fragedă și virtuțile casnice; bărbatul însuflă iubire prin superioritatea sa. Jean Paul scrie: „Puțini bărbați ar fi luat de soție pe Corday seu pe Jeanne d'Arc; însă tōte femeile ar dorі de bărbat pe un Brutus seu Cesar; iubirea

mōre mai iute de abundență decât de fōme”. Gelosia e schintea amorului. Shakespeare află, că amozzii nu-și ved copilăriile, de și copilăriile amozzului i strică. Gelosia unei femei o face răpitoare; un bărbat gelos e ridicul.

Corneliu Pop Pęcurar.

Concertul și balul românesc din Cluș.

— La 1 martie. —

Ținēdu-me ca nu cumva referada despre concertul tinerimei universitare din Cluș se o pătescă ca în anul trecut, adecă, să dea cauză a serie despre petreceri în postul mare, grăbesc a descrie — cu permisiunea dlui Redactor — în ziua de apucarea postului, on. cetitori și cetitoare, mai în detaliu, decursul concertului însoțit cu bal ținut în 1 martie a. c.

O și mai festivă, mai solemnă ca acesta abia a avut capitala Transilvaniei. Sorele deja de demineța lucia ore-cum mai sērbătoreșce ca de altă-dată, natura ēnsași se vedea a esprime însămnătatea zilei. Pe peronul redutei urbane falfăia măiestros tricolorul român. Unii întrebă ce se însemneze acest eveniment rar? alții, de unde atăta cutezanță?!

După ce ne-am despărțit dela ședința clubului electoral din comitatul Clușului, insufleții de cuvintele dulci ale bravilor noștri anteluptători, sēra am convenit cu toții la acel loc unde ne chemă mândrul nostru tricolor. La 8 ore se iviră pe scenă voioși tinerii universitari în frunte cu zelosul lor profesor dl dr. Gregoriu Silași, intonând în cvartel bărbătesc doiosul cāntec: „Rēmăi sănētosă! mi-a dis și sa dus...” atāt piesa această, cāt și cea finală: „Luna suride...” le-au esecutat cu cea mai mare precisitate.

Aplausele cu cari a respuns publicul nu încetaseră când apărū dșōra Sabina Cetățan (din Reghin) în costum național, ma, deveniră tot mai dese mai frenetice, ajungēnd culmea, după ce la rogarea publicului esecută pe pian „Carnevalul din București” afară de piesa „La regata veneziana” anunțată în programă. Dorim a o salută cāt de des în mijlocul nostru!

Dl Ioan Deac, escelentul baritonist, a delectat publicul cu mai multe doine populare, cāntând și de astă-dată cu multă vervă.

Cu deosebi a încāntat pe public genila dșōră Aurelia Roșescu; cu atāta precisitate, cu atāt simțēmēt și gesturi naturale a declamat: „Sentinela romānă” de V. Alecsandri, de și era intreruptă necurmat de viile applause ale ascultătorilor, încāt a stors admirațiunea tuturor.

Nu mai puțină recunoșcință merită și grațioasa dșōră Ana Pop, pe care au fost fericiți tinerii romāni universitari a o cāștiga acum pentru prima-dată ca debutantă la concertul lor. Tineră domniță a fost acoperită de multe și vii applause, esecutând pe pian „Rondo capricioso” de Mendelsohn.

Laurul însă și acum ca și todeauna compele dșōrei Camila Pop, care a esecutat pe pian interesanta „Fantaisie impromptu” a renumitului artist polones Chopin; tehnica dșōrei a pus în umire publicul, care drept recompensă și espresiune cea mai vie de plăcere și admirațiune, i-a respuns cu celea mai frenetice applause.

La 9 și jumētate orchestra orășānēscă intonă „Ardeleāna”, anunțând începerea balului de colorit curat românesc. Insuflețirea a fost generală, pe fața fie-căruia se reflectă bucuria pentru splendida reușire a acestei conveniri romānești. Sub întreg decursul balului până în țōri domni cea mai veselă cordialitate. Am vędūt și toilette demne de descriis, dar nu fac această,

de ore-ce în apelul tinerimei adresat la damele române, a fost expresă dorința: ca să apară după putință în costum național, dar numai chiar trei am putut să-lutăm în acel costum, în care regina României este admirată. Acelea trei româncuțe neșose sunt: dōmna Leményi (Iclod), dșōra Aurelia Roșescu (Cluș) și dșōra Sabina Cetățan.

Mai bine voiu prezentă frumōselor cetitōre un mic buchet de flori ardelene din cununa care a înfrumșetă balul nostru. Iecă: dōmnele Bohățel, Baldi, Pop (Gilău), Cetățan (Reghin), Pop, Coroian, Isaac, Adela Pop, Nestor, Leontina Pop, Leményi (Iclod), Rosalia Pop (Cluș), Truța, Dumbrava (Budatelec), Pop (Moriaca), Roșescu, Hossu, Mezei, Bogdan (Deș), Vlassa (Feneș), Poruț (Almaș), Opris, Nasta, Cutean, Stark: dșōrele Camila Pop, Aurelia Roșescu, Sabina Cetățan, Elena Nestor, Ana Pop, Elena Pop, sororile Roșescu, sororile Leontin Pop, Elena Bogdan (Deș), Albini (Deș), Luisa Măxin (Apahida), Mariōra Lapuștean, Aurelia Moldovan (Catina), Rosalia Pop, Veltan, Aurelia Janki, sororile Stark.

Balul a durat până la orele 5 și $\frac{1}{2}$, când ne-am despărțit ducēnd fte-care cele mai dulci suveniruri.

D.

E c h o.

Un medic filantrop din Filadelfia a anunțat de curēnd o lectură populară sub titlul: „Ce ai să faci, până ce soseșce medicul?”

În ziua următoare se vēdū pe pāreți un afiș, care conținea cuvintele următoare: „Sē-ți faci testamentul?”

*

— De ce ești așa posomorit?

— Sunt plin de datorii.

— Me mir.

— Te miri, că am făcut datorii?

— Ba me mir că s'au mai găsit ōmeni la cari ai putut să faci datorii.

*

La tribunalul corecțional.

Un martor s'apropie de bară cu mândrie, ia o poză plină de demnitate, cu o mână pe inimă; cu cealaltă mână, neînmănușată, arată cerul; se uită țintă pe cruce.

— Jur că voiu spune adevērul, tot adevērul și nimic alt de cât adevērul.

Președintele intrēbă:

— Ce șcți?

— Nimic!

*

— Eu, — ȃcea un tiner, — m'aș însurā și ȃcā nu m'aș invoi cu sōcrā-mea, n'aș cāutā nici una nici două, ci... aș stringe-o de gāt.

— Drace! — mormāie dl X. la urechia unui prietin, cum aș luā de ginere pe bāiatul ȃsta!

Literatura și arte.

✱ Legendar. Dl Vasile Petri a scos de sub tipar a două edițiune din cartea sa școlară: „Legendar” seu „Carte de cetire” pentru școlele populare. Partea primă pentru al treile și 4-le an de școlā. Prețul unui exemplar e 40 cr. Se află de vēndare la autorul în Năseud.

Un tablou românesc la Roma. „Grāu bun, domnilor și dōmnelor” Acesta este titlul cu care pictorul român, dl Mihail Ștefanescu, medaliat la esposițiune și

brevetat în Franția pentru invențiune, dā un tablou ce reprezintă pe țēranca Romāncā de peste Olt, ce oferā amatorilor grāu bun de cumpērat. Efectul tabloului este din cele mai nimerite ce a depins dsa anul acesta; vestmēntul este din cele mai grațioșe, oferit de dna Olga Mavrogheni, dama de onōre a M. S. reginei Romāniei; ier pe fotā, dl Ștefanescu a țesut (cu culori) armele Romāniei — fiind sigur — că elevele cari se ocupā cu confecționarea costumelor naționale, le vor țese cu lānuri frumoșe, ca și degetele lor, pe fotele ce vor pune în vēndare.

Elemente de agricultură științifică, lucrare de Al. N. Grecēn, econom și inginer forestier titrat, partea I—IV a eșit de sub tipar la Bucureșci. Un volum de 666 pagine. Se află de vēndare pe la librării pe prețul de 10 lei.

Versuri (1878—1883) de Const. Mille. Un frumos volum de 183 pagine a eșit din tescurile imprimēriei ieșane a „Buciumului Român”.

Culegere de tōte legiiturile sanitare Sub titlul acesta a apārut la Bucureșci un volum, care se află de vēndare la librării de acolo. Prețul unui exemplar 7 lei. Depozit la tipografia Alesandru A. Grecescu, piața Teatrului 4.

Musicalie nōue. La Taborszky și Parsch în Budapesta a apārut următoarele compozițiuni pentru pian: „Waldmārchen” vals de Filip Farbach jr. prețul 1 fl.; cāntecele din piesa: „Szeget szeggel” de Konti Jōzsef. prețul 1 fl. 50 cr.

C e e n o u ?

Balul românesc din Arad, dat de negustorii și meseriașii noștri de acolo, a avut un succes complet. Balul, dat la 24 febr. în otelul de frunte „Crucēa albā”, a fost precedat de un concert, în care s'au executat următoarea programă: „Deștepta-te, Romāne!” cvarțet cāntat de corul māiestrilor; „Omul frumos”, poezie de A. Mureșan, declamatā de Ioan Miculaș; „Doinā” de Alexandri, cāntatā solo de Iulia Birdean; „Moda nouā”, poezie de Iosif Vulcan, declamatā de P. Popovici; „Mersul armatei romāne”, cāntat de corul māestrilor; „Oomul frumos”, parodie de Iulian Grozescu, declamatā de D. Mihăilescu; „Patria romānā” cāntatā de corul māestrilor; „Tudor Donnul” de I. Niculescu, cāntat solo de Paul Mina. Tōte punctele acestei programe interesante au fost executate cu precisiune și cu efect. Meritul acestui succes compete dlui profesor de cānt și rituale Petru Popoviciu, carele a constituit și instruit corul. Apoi urmā danțul, carele se deschise cu patronesa balului dna Elisa Stănescu prin o „Ardelenā”, după care se mai jucară „Hora” și „Romāna”, ier în paușă 12 tineri au jucat cu mult efect „Cāluserul” și „Bătuta”. Publicul a fost numeros, căci și inteligența a luat parte, și a durat până deminēta. Mai multe dame și câteva țēranțe din Secusigiu se presintară în costum național. Jētā damele cari portau costum național: dōmnele Elisa Stănescu, Iulia Dogariu, Melania Pap, Maria Lipovan, Sofia Popoviciu, Emilia Moșescu, Maria Mihăilescu, Maria Varadia, Lucreția Berte, Sofia Mitron, Maria Lipovan, și domnișorele: Maria Cornea, Aurelia Belintan, Iulia Muntean, Regina Teodorescu, Emilia Recean, Elena Șerban, Sidonia Borog, Rosa Mezin, Iulia Spătariu, Iulia Ștefanescu, Ana Lucaciu, Elena Cure, Maria Adamovici. Mai luară parte următoarele dame romāne din Arad: dnele Petronella Cornea, Rea Silvia Ceonța, Ecatarina Paguba, vēd. Popoviciu, Suciu, dșōrele Florescu și Vancu; apoi dna și dșōra Bocșan din Curticiu, dnele Bogdan și Oprean din St. Nicolae mic. În fine trebuie să amintim, că în fruntea arangiamēntului a stat dl avocat M. B. Stănescu, carele are cele mai multe merite pentru succesul îmbucurător.

Concert și bal la Beregsen. Unde este un învățător atât de harnic ca dl Emeric Andreescu în Beregsen, firește că a trebuit să se înființeze și un cor de plugari. Înființarea s'a început sub conducerea coristului din Chiseteu Dimitrie Gherda și s'a continuat sub a dlui învățător numit, astfel încât corul înființat în noiembrie la 1 martie a și dat primul concert, care a reeșit bine. Iată programa: „Latina ginte“ cvartet executat de corul vocal; „Moș Martin“ poezie de Iulian Crozescu, declamată de plugarul I. Voina; „Arcașul“ cântat de cor; „Mărirea strămoșilor“, poezie de G. Sion, declamată de plugarul V. Petcu; „S'o veți mamă“ de Vântură, cântat de cor; „Românul“ poezie de Ghețe, declamată de plugarul P. Ghilezan; „Junimea parisiacă“ cântată de cor; „Desteptarea României“ poezie de Bolintinian, decl. de plugarul St. Ciulean; „Steuă României“, cvartet de cor; „Când a învățat lupul carte“ poezie decl. de plugarul St. Poenariu; „Deșteptă-te Române“, de cor. După concert urmă dant.

Concert de plugari în Semeac. Corul vocal al plugarilor români din comuna Semeac în comitatul Cenad a arangiat la 25 febr. un concert cu următoarea programă: „Motto“, cvartet cântat de corul vocal; „Deșteptă-te Române!“ cvartet de corul vocal; „Nu desepărați!“ poezie de Iosif Vulcan, declamată de N. Némț; „S'o veți mamă“, cvartet, cântat de cor; „Ce ne mai lipsește?“ poezie de Iosif Vulcan, declamată de G. Istin; „Tătarul“ de corul vocal; „Movila lui Burcel“ baladă populară, declamată de G. Călușer; „Junimea parisiacă“ cvartet, de corul vocal. Acest cor numără 35 membrii și e condus de bravul învățător dl Grigorie Roșu. După concert urmă dant. Viniul curat a fost 30 florini.

Bal românesc la Lugos. Și românii din Lugos vor da un bal. Acesta se va arangia de către Reuniunea română de cânt și muzică de acolo la 10 l. c. în localul otelului „La regele Ungariei“.

Bal la Fibiș. În comuna Fibiș, comitatul Timișorii, s'a dat la 25 febr. un bal în folosul fondului școlar gr. or. român din localitate. Viniul curat a fost 26 fl. Președintele comitetului a fost dl Dimitrie Miut, cas-sarul dl Nicolae Lepa.

Concert și bal în Oravița. Reuniunea română de cântări și muzică din Oravița arangază duminică în 11 martie st. n. în sala „Coronei Ungare“ un bal mascat, cu care ocaziune corul vocal va cânta unele părți din opereta „Apajune“, apoi „Cortegiul nunții“, cor, cuplet și horă; „Baladă“, solo; „Serenada“ Pe malul Dimboviței; cor final. Pentru acesta petrecere s'au făcut mari pregătiri, de aceea se crede, că va reeși foarte bine.

Balul comercianților români din Brașov arangiat duminică trecută, a reeșit foarte bine. Sala a fost iluminată cu lumină electrică. Dansătore au fost puține, dar eleganța costumului național au compensat totul.

Asociațiunea transilvană nu mai dă ajutoare tinerilor noștri din Ungaria, precum a dat la începutul înființării sale. S'a publicat a doua oră două stipendii de câte 80 fl. menite pentru tineri ascultători la institutul r. ung. de agricultură în Cluș-Mănăstur; au intrat două petițiuni dela elevi ai numitului institut și o petițiune dela un student de filosofie dela universitatea din Cluș. Comitetul, având în vedere, că unul din concurenții studenți dela institutul din Cluș-Mănăstur, fiind născut în comitatul Carașului, nu aparține teritoriului asupra căruia se estinde (acuma) activitatea Asociațiunii transilvane, — nu-i conferi stipendiul; nu se dete nici studentului de filosofie, căci nu intrunește condițiunea principală a concursului; numai celalalt recurent dela institutul numit primi stipendiul, și astfel 80

fl. remaseră nevotați. Adugem totodată, că averea Asociațiunii este 80,100 fl. 50 cr. în care sumă e cuprins și prețul casei cumpărate pe seama Asociațiunii. Fondul academiei de drepturi se urcă la suma de 20,065 fl. 42 cr.

La Orăștie se înființază casină română. I dorim prosperare și viață îndelungată, pentru ca să și potă îndeplini mai bine scopul decât cele mai multe casine românești. Care e scopul unei casine? A fi un focalar pentru spriginirea literaturii și pentru conducerea vieții sociale. Dar câte casine românești corespund acestei misiuni? Abia două trei. Celelalte au uitat importanța lor. Cărți nu cumperă, la diarele românești se abonează neregulat; ier în viața socială nu au nici un rol. Așa nu e bine! Ar fi timpul, ca odată și casinele noastre să deie semn de viață, să tindă a îndeplini scopurile pentru cari s'au înființat.

Coruri de plugari români. De câtva timp încăci se observă o mișcare culturală foarte laudabilă în poporul nostru. Se înființază coruri vocale. Musica, un factor de frunte al culturii, îndulcește spiritele, le întrunește într'o armonie frumoasă și le naltă cătră un scop mareț. Mișcarea acesta culturală s'au pornit în Bănat, de unde a trecut în părțile ungurene, încat astăzi numărul corurilor vocale se urcă la vr'o patruzeci. Salutăm cu bucurie acesta pornire, care totodată probază, că poporul nostru este capabil de cultură, numai să aibă conducători buni. Preoți cu crucea în frunte! Și învățători, faceți-ve datoria!

În societatea geografică română, în ziua a doua a adunării sale generale, ținută în București la 30 jan. (11 febr.), dl Grigorie Tocilescu a întreținut adunarea despre studiile sale asupra geografiei antice a Daciei. A constatat, că numai limitele Daciei spre apus și sud se pot determina cu precizie, fiind că acolo se aflau alte provincii romane, pe când la nord era lumea barbară, ier la est, partea meridională a Basarabiei, dela Siret până la Dniștru eră alipită administrativ la Moesia inferioară. Acesta interesantă conferință escită un viu interes în auditorul compus și de dame. Apoi luă cuvântul dl profesor Grig. Ștefanescu, care dete semă despre studiile geologice întreprinse de dsa în județele Vâlcea, Argeș și Dimbovița. Dl dr. Cantemir dela Piatra întreținut adunarea despre băile și sarea atermală dela Balțătești. Au mai fost înscriși să vorbescă: dl Dimitrie Sturza despre o excursiune în Alpii Tirolului, dl Barbu Constantinescu despre ortografia numelor geografice și dl colonel Barozzi asupra Dobrogei. Pentru a se ascultă aceste conferințe, se va convocă o adunare generală pe luna lui martie.

Conferințe literare în București. În duminică trecută dl B. P. Hășdeu a făcut conferința despre: „Principiul estetic al sintaxei române“. Dl Gr. Tocilescu va ține a patra conferință despre „Cronica lui Huru“. Aceste conferințe se arangază de societatea corpului didactic în sala facultății de drept.

Un oraș fără de femei. Unde se allă acest oraș? Cam departe, orașul însă esistă și pörtă și numele de Maimatschin. De vrei să mergi acolo, iei un bilet pentru Moscva și de acolo te apropii de Ural. De acolo, când cu patinele, când cu trăsura, după anotimp, seu, când navigația este deschisă, pe fluviu tot înainte până la Irkuțe, și de acolo ceva mai departe până la lacul de Bakal și apoi te oprești frumos în orașul rusesc Kiașta. Dacă te sui pe cupola bisericei orașului, zărești în spre sud cel dintăiu oraș chinez, situat pe o câmpie întinsă, al cărui orison este închis de colinele dela Mongolei. Acest oraș este orașul fără femei și fără fete, numit Maimatschin. Maimatschin însemnază în limba chineză „a cumpără și a vinde“, ceea ce ar fi analog cu „Piață de comerț“. El nu-

mără numai 3000 suflete, toate suflete bărbătești. Nu e chip să găsești o singură femeie, nu e chip să auzi odată un plâns de copil, sau cel puțin măcar... o școală de fete. Nu dora că aici toți bărbații ar fi sfinți; mulți dintr'ensii au copii și femei în adevărata Chină. Dar guvernul chinez a oprit ca femeile să trăiască în un oraș de perdere ca Maimatschin, supus înriuririi corumpătoare a Rusiei. Orașul nu e locuit de cât de comercianți; locuitorii trebuie să fie priviți numai ca niște oșpeți, chiar în cazul când stau acolo câte patru-deci și cinci-deci de ani și-si zidesc și case. De aceea un părinte de familie din Maimatschin, când voiește să-și vadă femeia și copiii, trebuie să întreprindă o lungă călătorie prin pustii, care durează luni întregi și se puie tot atât timp la întorcere. Se dice, că în Maimatschin trăiește și un Englez, care a fugit de femeia lui și care are acum conștiința liniștită, că nu va mai fi urmărit de dânsa și acolo: căci, în acest cas, când s'ar areta, ea ar fi arestată chiar la bariera și trimisă înapoi peste fruntarii. „Dacă nu te porți cum se cade, spun adeseori Chinezii necăjiți de femeile lor, atunci me duc la Miamatschin“. („Rom.“)

Civilizația în Africa occidentală. Curierul din Senegal aduce o știre interesantă. O locomotivă a început să funcționeze pentru întâia oară la Sudan. La 19 decembrie, la opt ore dimineață, s'a făcut această ceremonie care a lăsat înmărmuriți pe indigeni, 2400 metri de cale ferată care trebuie să lege Senegalul cu Nigerul au fost puși în circulație dela începutul lunei, cu toată starea sanitară care nu permisese d'a întrebuița mai mult de trei din lucrători. Inginierul Jaquier a pus șapte vagoane la o locomotivă și a plecat dela Khayes în direcția Medinei. La întorcerea sa, a fost viu aplaudat de Europeni și de ofierii prezinți. O mare mulțime, compusă de toate rasele din Senegambia, de Marocini și Chinezii întrebuițați la lucrări, asistă la acest spectacol atât de nou supt cerul de foc al Africii tropicale. Negrii începură să bată din mâni când vedură că mașina plecă șuerând, și se luară în fugă după tren până ce nu mai putură de oboselă. Șefii lor sunt foarte impresionați. Ei înțeleg că timpul cel vechiu a trecut și că s'a început o eră nouă. Aceste mici încercări au să producă o senzație foarte mare în totă Africa occidentală; ele au să înlăture dificultățile de până aci, prin aceea chiar că vor face pe indigeni să se temă și să admire pe Europeni.

Necrológe. Ioan Oltean, protopop gr. c. și parocul Ciceu-Cristurului a încetat din viață la 6 martiu în al 49-lea an al vieții sale. Il gelesc: Veronica Oltean născ. Brehariu ca soție; Virgiliu, Lucreția, Aureliu, Ioan Emilia și Regina ca fii și fiice; Vasiliu Oltean ca frate; Teodor Brehariu ca socru; Vasiliu Brehariu și soția, Gregoriu Brehariu și soția, Alesandru Brehariu și soția, Quintiliu Brehariu, Cristina Brehariu mărit. Hodoș, Clara Brehariu măritată Mureșan, ca afini și afine, Nicolau Jenei paroc în Lona ca afin. — *Maria Dronca*, fiica preotului George Dronca din Șicula comitatul Aradului, a repausat la 28 febr., în flórea fecioriei sale, jelită de părintele seu, de mamă sa n. Elisabeta Bosco, de frații Ioan și Terențiu, de mătușa sa Maria Bosco măritată Suci, de unchiul ei Petru Suci preot și referent școlar la consistoriul gr. or. din Oradea-mare, de unchiul ei Iosif Bosco, de verișorele sale Elena Novac și Lucreția Suci, de verișorii ei Virgiliu, Corneliu și Augustin Novac, de cumnata sa Iustina Dronca și de alți numeroși consăngeni. Înarmormentarea s'a făcut la 3 martie, celebrând șapte preoți și pontificând Rds. D.

protopop Constantin Gurban, carele cu cunoscuta-i elocvenție rosti o cuvântare ce stórsse lacrimi în numerosul public adunat din giur și din localitate.

Problemă matematică

de Iacob Străjan.

Un tinér în o demineță vedénd niște ghiște sburând, a strigat cătră ele: „Bună demineță 45 de ghiște!“ Ieră ele respunse: „Ve mulțămim de compliment, dară precum se vede, dvóstre stați încă foarte departe de matematică, pentru că noi nu sântem așa multe, ci decă am mai fi odată pe atâtea, și așa din societatea noastră fieșce-care a patra și-ar fi adus puilul cu ea, și apoi de óre-ce și aceștia sânt cam bătrâni și-ar fi adus dintre ei fieșce-care al doilea puilul seu cu sine, apoi dta ca tinér galant să ne dai la societatea noastră o conducătoare, atuncea am li 45

Întrebare: Câte ghiște a fost?

Terminal de deslegare e 21 martie Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

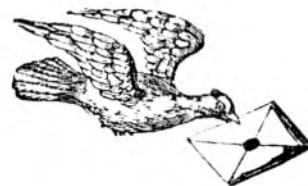
Deslegarea ghiciturii glumețe din nr. 4:

„Coșciugul“.

Deslegare bună ni-au transmis dómnele și domnișórele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Iconia Borca, Elisabeta Brătescu, Veturia P. Dessean, Octavia Popovici, Maria Doboș, Vilma Alecsandru, Emilia C. Nicóra, Elena Filip n. Groza, Eugenia Draia, Eufrosina Popescu, Mariți Crișan, Nina Ardelean, Amalia Muntean, Cornelia Papan, Iulia Albiciu, Maria Vălean, Lucreția Pop, Maria Popovici, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, și domnișórii A. F. Nestor (în versuri), Ioan Costa, Simeon Sabo, Emilian Micu, I. C. Daraban, Iacob Străjan și B. O. Popescu.

Premiul s'a obținut de domnișóra Iulia Albici în Bel, comitatul Biharia.

Poșta Redacțiunii.

Vanitatea femeiesca. Se va publica, îndată-ce i vom pute face loc. Asemene vom întrebuița și schița: „Ce e mama?“

Tigorul spovedit În asemene lucrări limba populară este de căpătânie. Acesta însă aice nu e reproducă de fel, ba e denaturată cu neologisme; de aceea în forma acestă nu o putem întrebuița. Corespunđuța s'ar potrivi mai bine în cutare diuariu politic. Noi n'avem spațiu pentru ea.

Călindarul săptămânei.

Điua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sərbătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminecă	27	11	Păr. Procopiu Dec.	6 21	6 1
Luni	28	12	Păr. Vasiliu.	6 19	6 2
Martți	1	13	Mart. Evdochia.	6 15	6 6
Mercuri	2	14	Mart. Teodot.	6 13	6 7
Joi	3	15	Sf. Eutropiu.	6 11	6 8
Vineri	4	16	Sf. Gerasim.	6 9	6 9
Sâmbetă	5	17	Trăian.	6 7	6 10

Proprietar, redactor respunđutor și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.